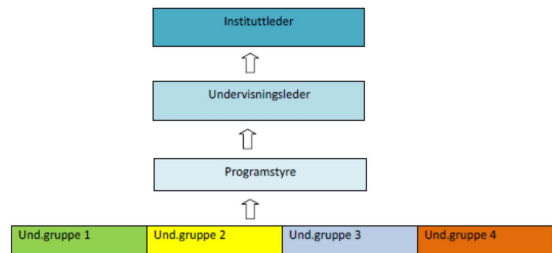

Utdanningsmelding 2012

Utdanningsleiing og omorganisering av programstyre og undervisning

Instituttet har dei siste åra gjort endringar i studietilbodet for å heve kvaliteten. Ny struktur på bachelorgradene med tilhøyrande revisjon og endring av grunnemna er allereie gjennomført, og revisjon av mastertilbodet med tilhøyrande revisjon av den totale emneporteføljen på 200- og 300-nivå er pågåande.

Vi har erfart, og fått tilbakemeldingar på, at det er behov for betre koordinering, organisering og leiing av undervisninga ved instituttet. Etter revisjonen av bachelorprogramma har vi sett behov for å få ei tydelegare ramme rundt arbeidet med emneundervisninga på 200- og 300-tallsnivå.

God organisering og leiing av undervisninga vil vere ei styrke i forhold til en søknad om Senter for framifrå utdanning frå BIO. Oppnemning av ein undervisningsleiar vil og vere eit viktig bidrag til framdrift i søknadsprosessen.

Tiltak:

1. Undervisningsleiar (nestleiar/stedfortreder)

Øyvind Fiksen er utnemnd som BIO sin undervisningsleiar for for perioden 01.01.-31.12.2013. Undervisningsleiar er instituttleiar sin utnemnde leiar for undervisning- og utdanningssaker ved instituttet, og inngår i instituttet si leiargruppe (nestleiarfunksjon). Undervisningsleiar er leiar av Programstyret, og representerer instituttet i fakultetet sitt Studiestyre. Vervet som undervisningsleiar utgjør undervisningsplikta til den som er utnemnd.

2. Undervisningsgrupper

Alle emne, studieprogram og undervisarar ved instituttet skal høyre til ei undervisningsgruppe som har ansvar for ei viss tematisk emneportefølje. Gruppene går på tvers av forskingsgrupper. Gruppene sitt ansvar omfattar både ei kontinuerleg utvikling av innhaldet i dei enkelte kurs, i tillegg til å sjå på samanhengar mellom kurs horisontalt og vertikalt i studieprogramma. Kvar gruppe har en leiar som sit i Programstyret.

BIO arbeider no med oppretting av undervisningsgruppene. Talet på undervisningsgrupper blir mellom 3 og 5, og samansetjing og tal på grupper vil bli evaluert og ev. endra undervegs.

Det første oppdraget undervisningsgruppene vil ha er ein grundig gjennomgang av emneporteføljen, med tanke på både utvikling, effektivisering og nye studieretningar på master.

3. Programstyret

I den nye modellen vil Programstyret bli mindre, og representantane vil vere leiarane av undervisningsgruppene, i tillegg til studentrepresentantar. Undervisningsleiar er leiar for Programstyret. Eit nytt mandat for Programstyre er vedtatt av Instituttrådet, og er sendt til godkjenning hos Studiestyret.

Bachelorprogrammet i miljø- og ressursfag er tverrfagleg og involverer fleire institutt og fakultet. Dette studieprogrammet vil framleis ha eti eige programstyre, som rapporterer til Programstyret ved BIO.

Revisjon av masterutdanning

BIO har vedtatt å omorganisere masterutdanninga til eit masterprogram i biologi med 6 studieretningar. Dette inneber at 4 masterprogram blir nedlagt, og fagområda blir vidareført som studieretningar, eller temaområde innan studieretningar, under masterprogrammet i biologi. Fullstendig skildring av studieretningane, inkludert læringsutbyttebeskrivelse og studieplan, vil bli sendt inn med dei større studieplanendingane hausten 2013.

Masterprogram i biologi:

- Studieretning **biodiversitet, evolusjon og økologi**
- Studieretning **marinbiologi**
- Studieretning **fiskeribiologi og forvaltning**
- Studieretning **havbruksbiologi**
- Studieretning i **mikrobiologi og geobiologi**
- Studieretning X (foreløpig namnlaus).
 - o Forskningstema for denne studieretningen er bl.a. fysiologi, anatomi og marin molekylærbiologi, miljøtoksikologi, ernæring. Stikkord: vekst, form, funksjon og utvikling (organismens indre miljø).
Ei foreløpig skildring:

Vi viser til innsendte Mindre studieplanendingar for hausten 2013, og vidare planar (2012/10402-ODF) for meir detaljar om masterretningane.

For å styrke vårt samarbeid med UNIS ønskjer BIO at det på dei studieretningane der det er relevant blir lagt inn høve til å ta masterprosjektet på UNIS dersom slike er tilgjengelege.

Følgjande studieprogram vil bli lagt ned:

- Masterprogram i marinbiologi, med tilhøyrande studieretningar marin biodiversitet, akvatisk økologi og fiskebiologi
- Masterprogram i fiskeribiologi og forvaltning
- Masterprogram i havbruksbiologi
- Masterprogram i ernæring hos akvatiske organismar i oppdrett
-

Ei av utfordringane med å organisere all masterutdanning under eit program er synleggjering av dei ulike fagområda – særleg dei som ikkje blir framheva med ein eigen studieretningstittel. Det er derfor svært viktig at skildringa av dei ulike programma er gode og viser heile breidda av vårt mastertilbod. Visninga på utdanningsnettsider ved UiB er ikkje optimal, og det er få gode løysingar for vise utvida informasjon innan dei publiserte programskildringane. BIO vil derfor satse på å lage nettsider som skal komplementere dei eksisterande utdanningssidene. Desse sidene vil fokusere på tema (t.d. miljøtoksikologi, ernæring, klima mm.)

SFU-arbeidet

Instituttet har som mål å få et Senter for framifrå utdanning, og jobbar med søknaden som skal inn til 12. mai 2013. BIO fikk støtte gjennom PEK til utviklingsarbeid mot ein SFU søknad, og rapport til PEK kan finnast i Studiekvalitetsdatabasen. Presentasjon av SFU-prosjektet ved BIO holdt på Kvalitetsseminaret ved UiB i desember er vedlagt rapporten. Rapporten og presentasjonen oppsummerer arbeidet gjort i 2012. https://kvalitetsbasen.app.uib.no/rapport.php?rapport_id=3889.

Hausten 2012 tilsette BIO Tove Gabrielsen frå UNIS i ein førsteamanuensis II-stilling. Tove Gabrielsen er medlem i arbeidsgruppa for SFU ved UNIS, og tilsettinga er med på å styrke det gode samarbeidet med UNIS både i forhold til SFU-søknad og anna utdanningssamarbeid.

Programevaluering

Studiestyret oppnevnte i desember dei føreslåtte medlemma til BIO sitt Rågjevande utval for utdanning. Det rådgjevande utvalet er satt saman av professorar i biologi frå Umeå universitet, Universitetet i Tromsø og Universitetet i Oslo. Utvalet skal gjere ei ekstern vurdering av vårt utdanningstilbod og er ei erstatning for programsensorordninga ved BIO. BIO har invitert utvalet til instituttet i april/mai for å bli kjent med oss og vår utdanning. Vi ønskjer i første omgang at utvalet skal sjå på fagleg kvalitet, fagleg relevans og heilskapen i utdanningstilbodet. Dei skal og sjå på utfordringar og forbettringspotensiale i vår utdanning og undervising, særleg i forhold til våre mål om framifrå utdanning og satsing på felt- og labundervising og eit godt læringsmiljø for studentane.

I løpet av haustsemesteret vil vi invitere utvalet tilbake til BIO for å presentere sin rapport.

BIO arbeider framleis med gode rutiner for emneevaluering og oppfølging av desse. Mykje godt evaluerings- og utviklingsarbeid blir gjort på emna våre, men det er lite av dette som er tilstrekkeleg dokumentert og lasta opp i Studiekvalitetsbasen. Studieadministrasjonen jobbar no med å samle dokumentasjon å publisere denne i Studiekvalitetsbasen.

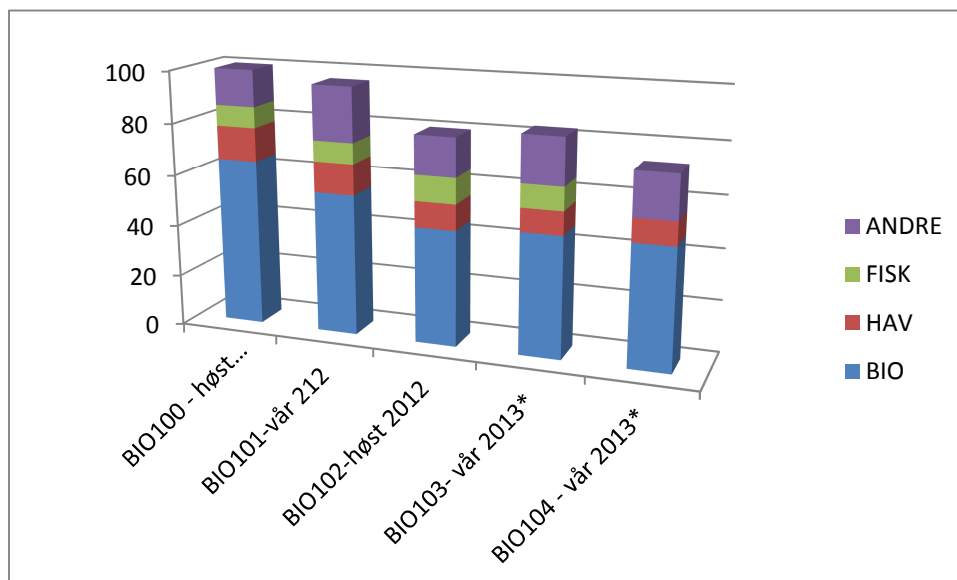
Erfaringar med ny studieplan for bachelorgradene

Hausten 2011 starta BIO opp med nye studieplanar for bachelorgradene. Eit av måla med ny studieplan var å redusere frafallet – særleg i løpet av første studieår. Vi ser at frafallet frå bachelorgradene framleis er høgare enn vi kunne ønske, og at det er flest som fell frå mellom 1. og 2. semester, og mellom 2. og 3. semester. Mange av studentane våre følger ikkje den tilrådde studieplanen, og det er i denne gruppa vi ser det største frafallet. Blant studentane som følgjer tilrådd studieplan er gjennomføringa bra og frafallet lågare.

Av 73 studentar møtte til studiestart på bachelorprogram i biologi hausten 2011. Tala tek ikkje omsyn til studentar som har kome til på overgang frå andre program i perioden frå hausten 2011.

Våren 2013 er 44 (61.1%) av desse studentane framleis aktive på programmet og følger studieplanen. Frafallet mellom første og andre semester er på 22.2% (8% overgang til andre program). Mellom andre og tredje semester er frafallet på 23.6% (10% overgang til andre program). Det er kun ein student i 2011-kullet som har slutta på programmet mellom tredje og fjerde semester (overgang). Totalt er frafallet frå programmet i 2011-kullet per i dag på 47,2%, men dersom ein ikkje reknar overgang til andre program som frafall er talet **26,4%**. Tilsvarande tal frå tidlegare kull (frå fakultetet) ligg på rundt 30-35% (overgang ikkje rekna som frafall).

Figuren under viser studenttal på BIO-emna i følge studieplanen frå hausten 2011- våren 2013, fordelt på studieprogram. Tala for BIO100-102 er fullførte eksamenar, medan tala for BIO103-104 er vurderingsmeldte studentar. Merk at BIO104 ikkje inngår i studieplanen for profesjonsstudiet i fiskehelse.

Når våren 2013 er over har det første kullet med ny studieplan fullført dei nye emna. Vi vil invitere eit utval studentar med på evaluering av heilskapen i studieplanen (inkl. støttefaga), og vil óg sjå nærmare på gjennomføring, frafall og resultat. Ei av undervisningsgruppene vi no skal opprette vil ha særleg ansvar for grunnemna, og oppfølging av evalueringane av desse. Studentevalueringane av BIO101 og BIO102 var i all hovudsak positive, men har og gitt oss eit godt utgangspunkt for å forbetre både det praktiske opplegget og det faglege innhaldet.

Ex.phil i 2. semester

BIO er svært nøgd med å ha ex.phil i 2. semester. Etter litt problem med koordinering av timeplanar våren 2012, er det gjort forbetringar i planlegginga og opplegget fungerer godt saman med andre emne. Vi meiner framleis at den faglege koplinga mellom BIO100 og Ex.phil er viktig, men er informert om at undervisarane på ex.phil ikkje er nøgd med slik dette fungerte våren 2012. Faglig koordinator for ex.phil gjennomførte en evaluering av opplegget med ex.phil i vårsemesteret 2012. Utdrag fra konklusjonen:

Selv om enkelte ambisjoner ved prøveprosjektet ikke kan sies å ha vært oppfylt, ser vi ingen vesentlig grunn til at det ikke fortsatt skal tilbys seminarundervisning ved MNSEM også i vårsemesteret. Studentene var om lag like fornøyd i vår som de er på høsten, og eksamensresultatene står heller ikke tilbake for høstsemesteret. Videre lar de to hovedproblemene vi har påpekt seg løse med relativt enkle grep. Timeplanproblemet mener vi å ha kontroll på allerede. Vi har ikke fått signaler om at studieplaner vil endres for de programmene som var representert ved vårens ex.phil.-MN. Derfor er det rimelig at vi forandrer på vår opplegget slik at det igjen blir mer i tråd med det mer almene opplegget vi kjører på høsten (hvilket også er fornuftig i et ressursperspektiv). Vi finner det lite fruktbart både faglig og pedagogisk å anlegge et "biologi-perspektiv" på ex.phil. alltid dette dermed forfordeler såpass mange av studentene som følger det. Grepene for å selvstendig- og ansvarliggjøre studentene i større grad er også i tråd med en større omstrukturingsprosess for ex.phil. som FoF allerede er i gang med. Slik vil vi dermed også kunne kjøre et pilotprosjekt allerede V13 ved ex.phil.-MN.

Bakgrunnen for konklusjonane er at så mange som 22 % av studentane tilhører andre program enn BIO-programma, og såleis ikkje har BIO100 i studieplanen. Den biologiske vinklinga blir då

vanskelegare. FoF meiner og at studentane i liten grad hadde med seg den faglege kunnskapen frå BIO100 som var forventa.

Vi har fått ei orientering frå FoF om endringane i opplegget for våren 2013, som er ein pilot av ei større omlegging av ex.phil-undervisinga. Undervisingsopplegget er endra (td. er alfa- og betadelane slått saman), og studentane skal skrive ei større seminaroppgåve i staden for to mindre. Vinklinga er meir lik MN-varianten enn våren 2012 (mindre direkte biologifokus), men studentane har høve til å velje spørsmålsstillingar innan biologien til seminaroppgåva.

Vi vil og nemne at vi gjer endringar i BIO100 (jmf. mindre studieplanendringar for hausten 2013, saksnr. 2012/10402-26), med meir undervegsvurdering av studentane for å sikre at dei får det naudsynte læringsutbyttet.

Opptakstal og opptaksrammer

Søkartala til bachelorgradene i biologi og havbruksbiologi vår relativt låge i 2012, og opptaket viser at vi ikkje har fylt studieplassane på desse programma. Vår mål er betre søkartal for 2013, og vi ønskjer ikkje endringar i opptaksrammene for bachelorprogramma.

Profesjonsstudiet i fiskehelse har ei positiv utvikling i søkartal, og har dei siste to åra tatt opp fleire studentar enn det som ligg i opptaksramma. Dersom ei fullfinansiering av studieplassane i fiskehelse blir aktuelt, ser vi for oss ei auke opptaksrammene for dette studieprogrammet. Dette er imidlertid kun mogleg dersom finansieringskategorien blir endra.

Opptak gjennom Samordna opptak 2008-2012 (bachelor og profesjonstudium). Data fra Samordna opptak og DBH.

Program	Opptak 08		2010-mai			Opptak 10			2011-mai			Opptak 11			2012-mai			Opptak 12
	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	1.pri	Plasser	Søkere	1.pri	Plasser	Søkere	1.pri	plasser	Søkere	1.pri	plasser	Søkere	1.pri	Opptak 12
Biologi	75	88	85	650	101	100	85	670	116	91	85	653	82	81				
Fiskehelse	10	15	10	89	13	7	10	111	31	14	10	122	25	16				
Havbruksbiologi	15	11	15	193	19	17	15	177	21	15	15	188	15	13				
Miljø- og ressursfag	24	30	14	405	28	27	14	460	42	30	24	414	39	25				

Søkar- og opptakstal til masterprogramma har variert mykje sidan 2008. Dei siste to åra har søkartala vore høge og vi har teke opp fleire studentar til mastergrad. Vi vil behalde ei opptaksramme på 55.

Studieprogram	2008	2009	2010	2011	2012
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Masterprogram i biologi	19	22	10	11	28
Masterprogram i ernæring	3	5	9	5	3
Masterprogram i fiskeribiologi og forvaltning	3	11	3	5	5
Masterprogram i havbruksbiologi	7	9	6	9	1
Masterprogram i marinbiologi	5	11	6	12	11
Sum	37	58	34	42	48

Studiepoengproduksjon

BIO ser ein nedgang i studiepoengproduksjonen. Dette er ikkje utventa sett i samanheng med nye studieplanar. Medan t.d. den gamle studieplanen for bachelor i biologi hadde 7 grunnemne i biologi, har den nye 5. 2012 var det første året då ingen av grunnemna frå gammal studieplan vart undervist, medan to av emne i ny studieplan ikkje hadde starta opp (BIO103 og BIO104 starta våren 2013).

Dersom vi ser på studiepoengproduksjon knytta til utdanningsplanen og ikkje til stad, ser vi at bachelorstudentane på biologi og havbruk ikkje har særleg dårlegare studiepoengproduksjon enn tidlegare, slik det kan sjå ut dersom ein ser kun på studiepoengproduksjon av BIO-emne.

Studiepoengproduksjon, Institutt for biologi

	2012		2011		2010	
	Totalt	per stud	Totalt	per stud	Totalt	per stud
Totalt	16236		19017		17929	
Vår	8876	17,58	9258	18,67	10735	20,68
Høst	7359	15,14	9759	18,17	7194	17,13

Studieproduksjon - studieprogram - utdanningsplan

Program	2012		2011	
	BA-BIO	BA-HAV	BA-BIO	BA-HAV
Snitt	25,67	24,545	26,09	24,63
Vår	27,9	23,28	27,01	26,52
Høst	23,43	25,81	25,17	22,74

Ferdige kandidatar

	2008	2009	2010	2011	2012*
	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
Bachelorprogram i biologi	29	35	28	33	46
Bachelorprogram i havbruksbiologi	7	6	5	4	3
Bachelorprogram i miljø- og ressursfag	3	-	-	-	-
Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, natvit	-	1	2	2	6
Bachelorprogram i miljø- og ressursfag, samfvit	-	-	2	5	2
Sum bachelor	39	42	37	44	57
Profesjonsstudiet i fiskehelse	6	10	7	12	12
Master i biologi	14	16	23	17	16
Master i marinbiologi	12	16	7	8	9
Master i havbruksbiologi	4	4	7	6	10
Master i fiskeribiologi og forvaltning	10	2	6	8	4
Ernæring	3	7	5	1	4
Andre	10	3	4	4	
Sum master	53	48	52	44	43
Sum uteksaminerte	98	100	96	100	112

Andre omfatter nedlagte studieprogram og lektorutdanning.

NB! Ferdige kandidater på bachelor: ikke gode registreringsrutiner før 2011. Tall ferdig bachelor for 2012 er kun vår.

Gjennomføringa på master er god, og på profesjonsstudiet i fiskehelse er den svært god. Produksjonen av uteksaminerte masterkandidatar er stabil og varierer i takt med opptakstala.

Talla viser dårleg gjennomføring på bachelorkandidatane. Noko av dette kan skuldast at registreringsrutinane på fullførte bachelorgrader ikkje har vore veldig gode, og at enkelte oppnådde grader ikkje blir rapportert som ferdige kandidatar. Likevel viser tala at vi har låg gjennomføringsgrad på bachelorgradene. Tala frå 2012 er meir positive for bachelorgraden i biologi, sjølv om noko av dette kan vere betre registreringsrutiner.